

با بانوان می‌توان تحولی بزرگ در کسب مدال رقم زد

یگانه عساری خبرنگار

اگر تاریخچه حضور زنان در بازی‌های آسیایی را ورق بزنیم، داستان تصاحب مدال از سوی دختران ورزشکار ایران به سال ۱۹۶۶ و بازی‌های آسیایی بانوک برمی‌گردد. جایی که دختران والیبالیست ایران موفق شدند سکوی سوم مسابقات و مدال برنز این رقابت‌ها را تصاحب کنند و نام‌شان به عنوان اولین بانوان مدال‌آور بازی‌های آسیایی در تاریخ ورزش ایران ثبت شود. از همان سال روند مدال‌آوری در ایران توسط بانوان ادامه دار بود و این روند تا همین چند روز پیش و تا اختتامیه بازی‌های هانگژو ادامه داشت و قطعاً باز هم ادامه خواهد داشت. بررسی کیفی حضور دختران ایرانی از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۲۲ نشان می‌دهد که اگرچه شمار مستولان همیشه بالا رفتن کیفی مدال بوده است، اما این اتفاق نینتاده و فقط تعداد مدال به لحاظ کمی و تنوع مدال در رشته‌های مختلف زیاد شده است. هانگژو رکورددار تنوع مدال و اینچونون رکورددار کیفیت مدال بوده‌اند. نکته دیگر اما این است که بوجه و سرمایه چقدر در مدال‌آوری دیگر کشورها اثرگذار بوده است.

۲۰۰۶ دوحه قطر
تعداد شرکت‌کننده خانم: ۲۶
تعداد مدال: ۳ (۰ طلا، ۰ نقره، ۳ برنز)

در سال ۲۰۰۶ و بازی‌های آسیایی که به میزبانی قطر برگزار شده بود در رشته شطرنج دختران ورزشکار ایران صاحب مدال شدند. آتوسا پورکاشیان ورزشکاری بود که در این مسابقات در تیم سه نفره حضور داشت و توانستند مدال برنز تصاحب کنند. مهروز سعای و افسانه شیخی نیز دو هوگروپوش تکراند و ایران بودند که در این رقابت‌ها مدال‌آوری کردند و هر دو صاحب برنز شدند.

۲۰۱۰ گوانگژو چین
تعداد شرکت‌کننده خانم: ۸۸
تعداد مدال: ۱۴
مقیاس کیفی: ۱ طلا، ۴ نقره، ۸ برنز

حضور بانوان در گوانگژو چین اتفاقات خوبی را برای ورزش ایران رقم زد و یکی از بهترین سال‌های حضور خانم‌ها در بازی‌های آسیایی نام گرفت. در رشته ساندای ووشو اولین مدال طلای انفرادی تاریخ ورزش بانوان در بازی‌های آسیایی را خدیجه آزادپور به دست آورد. موضوع دیگری که در ورزش ایران پس از انقلاب اولین بار تجربه می‌شد، تصاحب مدال در یک رشته تیمی بود. تیم ملی کبدمی زنان در بازی‌های آسیایی گوانگژو در اولین حضور خود سوم شد.

تغییر هویت بازی‌ها با ورزشکاران اجاره‌ای

واردات مدال

«فرهیختگان» بررسی می‌کند؛ تاثیر مدال‌آوری دختران بر عملکرد کاروان ایران از دوحه تا هانگژو

افت کیفی، تنوع مدالی؛ سرمایه نیاز است

به دنبال کسب رتبه بهتر و مدال‌های بیشتر و باارزش‌تر بود، اما درنهایت با کسب عنوان هفتمی آسیا و افنی یک پله‌ای نسبت به دوره قبل به کار خود پایان داد. با این حال، بازی‌های آسیایی هانگژو را می‌توان یکی از متنوع‌ترین بازی‌های آسیایی به لحاظ مدال‌آوری در تنوع رشته‌ها دانست. فرانک پرتو آذر در دومین روز بازی‌های آسیایی موفق شد اولین مدال تاریخ ایران در رشته دوچرخه‌سواری را کسب کند. از سوی دیگر دنیاآقای نماینده وزن ۷۰ کیلوگرم کوراش بانوان کشورمان توانست به مدال نقره بازی‌های آسیایی ۲۰۲۳ دست یابد و نام خود را به عنوان نخستین مدال‌آور زن کوراش کشورمان ثبت کند. نخستین مدال تاریخ ایران در رشته فری استایل در ورزش اسکیت و بخش سرعت اسلاقم رانیز ترانه احمدی، دختر دهه هشتادی کشورمان کسب کرد.

کسب رتبه‌های بالا به لطف بانوان
اگرچه در جدول مدالی رسیدن به تیم‌هایی مانند چین، کره جنوبی و ژاپن تقریباً ناممکن است اما شاید نگاهی به آمار دیگر کشورها و سرمایه‌گذاری آنها در بخش بانوان برای کسب مدال اوضاع فعلی را بهتری نشان دهد. آنها چگونه موفق به کسب جایگاهی بهتر از ایران شدند؟ کشور هند ۶۶ ورزشکار اعزامی به بازی‌های آسیایی هانگژو ۲۰۲۲ داشت که از این تعداد ۳۳۶ نفر خانم بودند. عملکرد ورزشکاران خانم هندی در مقایسه با دوره قبل بازی‌ها رشد به خصوصی داشت. آنها در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۸ با ۲۵۸ خانم شرکت کردند که سهم آنها ۲۸ مدال (۴ طلا، ۱۲ نقره و ۱۲ برنز) بود در حالی که امسال خانم‌های هندی موفق به کسب ۹ طلا، ۱۷ نقره و ۲۰ برنز شدند و از مجموع ۱۰۷ مدال حاصله، ۴۶ مدال را بانوان برای کشورشان به ارمغان آوردند که مدال طلای آنها در رشته‌های کریکت، تیراندازی، تیراندازی با کمان، دو و میدانی و کبدمی بود.

چین تاپیه دیگر کشوری بود که ۱۰ طلا، ۱۰ نقره و ۹ برنز آن را خانم‌ها گرفتند و از مجموع ۶۷ مدال کسب شده، ۲۹ مدال سهم خانم‌ها بود که طلای آنها یکی بیشتر از مردان این کشور بود. بوکس و اسکیت نمایش عمده‌ترین مدال‌های طلای چین تاپیه هستند. آنها در بازی‌های آسیایی جاکارتا موفق به کسب شش مدال طلا، ۹ نقره و ۹ برنز شده بودند. سهم خانم‌های ازبکستان هم از ۷۱ مدال کسب شده ۳۴ مدال شامل ۱۰ طلا، شش نقره، ۱۶ برنز بود. ژیمناستیک، رویینگ، کاراته و دوومیدانی رشته‌های طلایی ازبک‌ها بودند.

کشور تایلند که در جدول مدالی پایین‌تر از ایران قرار گرفت، در بخش بانوان ۷ طلا، ۵ نقره، ۱۸ برنز دارد و ۳۰ مدال از مدال‌های کسب شده یعنی ۵۸ مدال آنها متعلق به بانوان است. جالب اینکه مردان تایلندی تنها پنج طلا به دست آوردند و این نشان می‌دهد که رتبه آنها به لطف درخشش بانوان حاصل شده است.

قزاقستان امسال موفق به کسب رده‌ها هم شد که تعداد مدال بانوان آنها سه طلا (کاراته و تیراندازی)، ۱۳ نقره، ۲۰ برنز و کسب مجموعاً ۳۶ مدال از ۶۹ مدال کاروان توسط بانوان بود. افت کیفی و کمی مدال‌های قزاقستان

در هانگژو مشهود بود. آنها دوره قبل موفق به کسب ۷۶ مدال شده بودند که شش مدال طلا پنج نقره، ۱۴ برنز برای خانم‌ها بود و کره شمالی نیز صاحب ۱۰ طلا، ۱۱ نقره، چهار برنز و کسب ۲۵ مدال توسط بانوان در هانگژو ۲۰۲۲. کره شمالی در جاکارتا مجموعاً ۳۶ مدال گرفت که از این تعداد هشت مدال طلا، هشت نقره و پنج برنز متعلق به خانم‌ها بود. عمده طلای بانوان کره شمالی را تیم ونزه برداری تشکیل می‌دهد. اکثر این کشورها رشد کیفی مناسبی در بخش بانوان داشته‌اند و همگی آنها بیش از ۴۰ درصد از سهم مدالی‌شان متعلق به بانوان بوده است.

ایران بیست‌ویکم شد؛ طلا نداریم!
اگر بخواهیم در مقام مقایسه وضعیت مدالی بانوان برخی کشورهای اسلامی را با ایران بسنجیم، ابتدا باید عدد مدالی ایران را جلوی چشم بگذاریم. بانوان ایرانی در بازی‌های ۲۰۲۲ هانگژو موفق به کسب ۱۸ مدال شدند که از این تعداد ۰ طلا، ۷ نقره و ۱۱ برنز گرفتند؛ میان کشورهای دیگر بانوان عربستان و قطر موفق به کسب هیچ مدالی نشدند. اما کشورهایی مانند بحرین رکوردشکنی‌هایی داشتند. بحرین با کسب هفت طلا، یک نقره، سه برنز و در مجموع ۱۱ مدالی که توسط خانم‌ها کسب شد اگرچه شاهد اتفاق خوبی در ورزش بانوان کشورش بود اما نسبت به دوره قبل سهم شان یک طلا کمتر بود. نکته مهم‌تر درباره بحرین این است که بیشترین سهم بحرین از مدال طلا متعلق به دوومیدانی بانوان است، دخترانی که البته اهل بحرین نیستند اما با پرچم این کشور مسابقه می‌دهند و برای این کشور کسب مدال می‌کنند. پس از بحرین، مالزی با کسب سه طلا، چهار نقره، شش برنز و در مجموع ۱۳ مدال برای بانوان عملکرد خوبی داشت. آنها در جاکارتا موفق به کسب دو مدال طلا در رشته‌های بولینگ و اسکواش شده بودند اما امسال دو طلا در اسکواش و یک طلا در آب‌های خورشان به دست آوردند. رشته‌ای که مالزی سال‌هاست برای مدال‌آوری دخترانش روی آن سرمایه‌گذاری کرده است. دختران اندونزی نیز امسال با دو طلا پنج نقره، هفت برنز، مجموعاً ۱۴ مدال مجموع گرفتند که افتی فاحش داشته‌اند. آنها در دوره قبل موفق به کسب ۱۱ مدال طلا و هشت نقره توسط بانوان شده بودند که رشته پنجاک سیلات مدال‌آورترین رشته برای بانوان این کشور بوده است.

همچنین بانوان امارات موفق به کسب دو طلا دو نقره و دو برنز شدند. هر دو مدال طلای این رشته در جوچینسو به دست آمد. در این بین کشور ایران به سبب عدم موفقیت در کسب مدال طلا توسط خانم‌ها رتبه بسیار پایینی در جدول دارد. این در حالی است که کشورهایی مانند ماکائو و سریلانکا یک مدال طلا توسط بانوان خود کسب کردند اما ایران موفق به کسب هیچ مدال طلایی شد و در جدول مدالی به تفکیک بانوان در رده بیست‌ویکم قرار گرفته است! این یعنی سطح کیفی مدالی ایران افت داشته و این در حالی است که بانوان امسال در رشته‌های متنوع‌تری درخشیدند و مدال‌آوری کردند و در مجموع ۳۰ درصد مدال کاروان ایران را به دست آوردند.

از اجدادشان به آن کشور متعلق باشند. در غیر اینصورت آنها باید پنج سال در کشور جدید بازی کرده باشند. همه اینها به شرطی است که آنها برای تیم ملی زادگاه‌شان بازی نکرده باشند یا تعداد بازی‌های ملی‌شان کمتر از سه باشد. طبق قوانین تغییر ملیت ورزشکاران به فدراسیون بین‌المللی هر رشته سپرده شده. اگر فیفا یا فدراسیون جهانی تغییر ملیت را بسته به حداقل رسانده، تعلل مدیران ارشد برخی رشته‌ها راه را برای این سوءاستفاده باز گذاشته است. فدراسیون بین‌المللی دوومیدانی بعد از المپیک ۲۰۱۴ روی تصمیم به تغییر این قوانین گرفت. در آن دوره بحرین به لطف دوندۀ‌های آفریقایی به اولین طلای المپیک رسید و جابه‌جایی پرشمار با اعتراض تماشاگران روبه‌رو شد. طبق قوانین جدید هر دوندۀ برای تغییر تابعیت باید سه سال منتظر بماند و بالاتر از ۲۰ سال داشته باشد. فیفا، فدراسیون بین‌المللی شنا به تازگی اعلام کرد ورزشکاران برای تغییر تابعیت باید سه سال در کشور جدید اقامت داشته باشند، درحالی که طبق قانون قبلی حضور یک ساله کافی بود. فدراسیون بین‌المللی کشتی اما تغییر ملیت ورزشی را تسهیل کرده و به همین خاطر است که شاهد جابه‌جایی‌های زیادی هستیم. یک کشتی‌گیر برای پیوستن به کشور جدید فقط به نامه رضایت فدراسیون کشور زادگاهش و نامه درخواست فدراسیون جدید نیاز دارد. تاج‌الدین اف که در هفته‌های گذشته برای بحرین در مسابقات جهانی و بازی‌های آسیایی طلا گرفت در افغانستان اقامت دارد و فقط برای مسابقات به بحرین می‌رود. کمیته بین‌المللی المپیک شرکت یک ورزشکار با ملیت دوم در بازی‌های المپیک را به شرط فاصله سه ساله بین آخرین حضورش در یک مسابقه رسمی با ملیت اولیه تعیین کرده است، ولی در شرایط خاص این زمان می‌تواند کوتاه‌تر شود و به نظر می‌رسد که شرایط ویژه ورزشکاران روس برای المپیک پاریس شامل این استثنا شود. تا زمانی که تفاوت دستمزدها و شرایط زندگی بین کشورهای نژوتمند و فقیر زیاد باشد، تغییر تابعیت اجتناب‌ناپذیر است، ولی وظیفه فدراسیون‌های بین‌المللی است که با تدوین قوانین آن را محدود کنند. برای ورزشکاری که سال‌ها در کشور دیگری زندگی کرده، قابل انتظار است که تغییر مالکیت بدهد. ولی تغییر مالکیت ورزشکاران بدون هیچ قاعده‌ای، یادآور جابه‌جایی بازیکنان فوتبال بین دو باشگاه است که به صرف رقم قرارداد بالاتر به تیم جدید می‌پیوندند و هویت ملی مسابقات را زیرسوال می‌برد.

روای امکانات، پول و البته مدال
چند دهه قبل تغییر تابعیت ورزشکاران پدیده نادری محسوب می‌شد، ولی بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی شدت گرفت. ورزشکاران رشته‌های مختلف مثل کشتی و ونزه برداری با توجه به موقعیت‌شان به کشوری می‌پیوستند که فرصت رقابت و منافع مالی بیشتری داشته باشند. این ماجرا به دوومیدانی هم کشیده شد. دوندگان آفریقایی که در کشورهای خودشان رقابت فشرده‌ای داشتند، با پیشنهادهای خوبی از کشورهای متمول رویه‌رو می‌شدند و گاهی حتی دیده می‌شد که نفرات اول هر ماده به خاطر امکانات زندگی و دستمزد بالاتر ترجیح می‌دادند برای کشور جدید مسابقه بدهند. اتفاقات سیاسی هم گاهی این روند را تسریع کرده است. «مسکو تایمز» خبر داده که ۲۴ ورزشکار روسی با توجه به محرومیت این کشور در حضور در المپیک پاریس به دنبال تغییر تابعیت هستند تا این رویداد بزرگ را از دست ندهند. تغییر تابعیت ورزشکاران در سال‌های گذشته مثل این روزها عادی نبود، ولی توجه‌هایی برای آن وجود داشت، ازجمله اینکه ورزشکاران مستعد به دلیل شدت رقابت در کشورشان فرصت حضور در مسابقات بین‌المللی را ندارند و با پذیرفتن تابعیت یک کشور جدید می‌توانند المپیک یا مسابقات جهانی را تجربه کنند. از طرف دیگر حضور گسترده ورزشکاران مستعد می‌تواند کیفیت و جذابیت هر رشته را بالاتر ببرد. گذشت زمان اما نشان داد که سوءاستفاده از این موضوع می‌تواند مفهوم کلی رقابت‌های ملی را زیرسوال ببرد، مثلاً قطر به عنوان میزبان جام جهانی هندبال ۲۰۱۵ تیمی به مسابقات برده بود که حکم منتخب جهان را داشت. آنها هرچند به نایب‌قهرمانی جهان رسیدند، ولی حضور پرشمار بازیکنان خارجی در ترکیب این تیم با اعتراضات زیادی همراه شد. قطر پیش از این تلاش کرده بود ستارگان خارجی را در تیم ملی استخدام کند، پس از ناکامی‌های متوالی در صعود به جام جهانی، قطر با ایلتون توافق کرد تا در مقدماتی جام جهانی ۲۰۰۶ برای این تیم به میدان برود.

گلزن آن روزهای وردبرمن تاکید داشت که هیچ شانسسی برای بازی در تیم ملی برزیل ندارد و قطر می‌تواند آرزوی بازی‌اش در جام جهانی را برآورده کند. با این حال فیفا با تصویب قوانین سختگیرانه پروژه قطری‌ها را بر باد داد. فیفا برای جلوگیری از رواج تغییر تابعیت در شرط عمده راهپیش روی بازیکنان قرار داده آنها در صورتی می‌توانند برای تیم ملی متفاوتی به میدان بروند که یکی

